

درس: علوم و فنون ۲

پایه: یازدهم انسانی

توجه: با خودکار آبی در همین برگه، پاسخ دهید.

الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی: (۴ نمره)

۱- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید. (۰/۵)

الف) کتاب ظفرنامه شامی قدیمی ترین کتاب تاریخ درباره مغول است. ()

ب) نثر کتاب مرصادالعباد ساده و گاه دارای سجع و موازنه است. ()

۲- هر یک از موارد ستون «الف» را به ستون «ب» وصل کنید. (توجه: در گروه «ب» دو اثر اضافی است.) (۰/۵)

«الف»	«ب»
۱- امیرعلیشیر نوایی آن را به زبان ترکی نوشت.	عشاق نامه
۲- نثر این کتاب مصنوع و دشوار است.	محاکم اللغتين
	تاریخ جهانگشا
	تاریخ گزیده

۳- جاهای خالی را با کلمات داخل پرانتز کامل کنید. (۰/۵)

« در قرن هفتم اکثر شاعران از حاکمان روی برتافتند. در نتیجه که پیش از این در خدمت ستایش فرمانروایان بود، کم رنگ شد و

..... که زبان دل و عشق بود، گسترش یافت. » (غزل - مثنوی - قصیده - رباعی - دوبیتی)

۴- با روی کار آمدن صفویه، چه مضامینی وارد سروده های شاعران می شود؟ (دو مورد) (۰/۵)

۵- نتیجه چاره اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از تقلید در زمان تیموریان به ظهور چه مکتبی منجر گردید؟ (۰/۵)

۶- از عوامل روی آوردن شاعران به دربارهای هند، دو مورد را بنویسید. (۰/۵)

۷- از موارد زیر، کدام ویژگی فکری سبک عراقی و کدام ویژگی فکری سبک خراسانی است؟ (۰/۵)

الف) باور به اختیار و اراده () ب) باور به قضا و قدر ()

۸- علت رواج فرهنگ لغت در نثر دوره هندی چه بود؟ (۰/۵)

ب) زیبایی شناسی: (۶ نمره)

۹- در مصراع های زیر، «استعاره» ها را بیابید و بنویسید هر یک از آن ها، کدام رکن باقی مانده از تشبیه هستند؟ (در هر مورد، یک استعاره

بیابید.) (۱/۵)

الف) ... سبزه پیاده می رود، غنچه سوار می رسد ()

ب) دلا، معاش چنان کن که گر بلغزد پای ... ()

ج) در بن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی، همسری؟ ()

- ۱۰- در بیت زیر، دو «کنایه» بیابید و مفهوم هر یک را بنویسید. (۱)
 « بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک / بگفت آنگه که باشم خفته در خاک »

- ۱۱- ارکان «تشبیه» را در بیت زیر، مشخص کنید. (۱)
 « صدا چون بوی گل در جنبش آب / به آرامی به هر سو پخش می گشت »

مشبّه : / مشبّه به : / ادات تشبیه : / وجه شبه :

- ۱۲- استعاره مشخص شده را به یک تشبیه کامل تبدیل کنید. (۱)
 « صبحگاهی سرخوناب جگر بگشایید / زآله صبحدم از نرگس تر بگشایید »

- ۱۳- «مجاز و قرینه» را در بیت های زیر مشخص کنید. (در هر بیت، یک مورد کافی است). (۱)

(الف) سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم / وزاین درخت همین میوه غم است برم (مجاز : / قرینه :)

(ب) عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت / فتنه انگیز جهان نرگس جادوی تو بود (مجاز : / قرینه :)

- ۱۴- در بیت زیر، یک تشبیه بیابید و سپس نوع تشبیه را مشخص کنید. (۵/۰)

« کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق / بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی »

ج) موسیقی شعر و تحلیل متن: (۱۰ نمره)

- ۱۵- با خوانش درست بیت زیر، مرز پایه های آوایی یا ارکان آن را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید. (۲)

« ای باد بامدادی، خوش می روی به شادی / پیوند روح کردی، پیغام دوست دادی »

- ۱۶- بیت زیر را با دقت بخوانید؛ «پایه های آوایی»، «وزن» و «خوشه های هجایی» آن را دقیق مشخص کنید. (۳)

« هر دم از این باغ، تری می رسد / تازه تراز تازه تری می رسد »

			پایه های آوایی
			خوشه های هجایی
			وزن

۱۷- کدام یک از ابیات زیر، دارای وزن همسان دولختی است؟ با ذکر یک دلیل، وزن آن را بنویسید. (۱)

الف) از نظرت کجا رود؟ ور برود تو هم می / رفت و رها نمی کنی، آمد و ره نمی دهی ()

ب) در سینه ام دوباره غمی جان گرفته است / امشب دلم به یاد شهیدان گرفته است ()

۱۸- برای هر یک از موارد زیر، خوشه هجایی و وزن واژه ای مناسب بنویسید. (۱)

الف) مرز ایران : / (ب) عشق وطن : /

۱۹- با توجه به متن زیر، به پرسش های داده شده، پاسخ دهید. (۱/۵)

« مجموعه ای می بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و بندگی به کمال دارد و هم علم و معرفت به کمال دارد تا بار امانت، مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد. » (مرصادالعباد)

الف) تاریخ ادبیات (دو نکته) :

ب) زیبایی شناسی (دو آرایه غیر تکراری) :

ج) ویژگی های فکری (دو مورد) :

۲۰- با توجه به ابیات زیر، جدول را کامل کنید. (از هر قلمرو، دو مورد) (۱/۵)

« روزگاری شد ز چشم اعتبار افتاده ام / چون نگاه آشنا از چشم یار افتاده ام

دست رغبت کس نمی سازد به سوی من دراز / چون گل پژمرده بر روی مزار افتاده ام

همچو گوهر گر دلم از سنگ گردد، دور نیست / دور از مژگان ابر نوبهار افتاده ام » (صائب تبریزی)

قلمرو زبانی	قلمرو ادبی	قلمرو فکری